

DE VEELZIJDIGHEID VAN AGROFORESTRY

Agroforestry of boslandbouw is een teeltsysteem waarbij de aanplant van bomen en/of struiken op eenzelfde perceel gecombineerd wordt met akkerbouw of veeteelt. In dit dossier belichten we enkele concrete voorbeelden. – *Sander Van Daele, BOS+; Bert Reubens & Victoria Nelissen, ILVO; Pieter Verdonck, Inagro & Joost-Pim Balis, ABC Eco²*

Sinds 2011 bestaat er in Vlaanderen een aanplantsubsidie voor landbouwers die willen starten met boslandbouw. De overheid wil deze Vlaams-Europese steunmaatregel promoten vanwege de ecologische meerwaarde. Vijf jaar later is in Vlaanderen ongeveer 95 ha nieuwe agroforestry aangelegd. Is dit spectaculair? Misschien niet, maar de interesse neemt duidelijk toe. Er is interesse vanuit heel diverse deelsectoren en bedrijfstypes. Psychologische barrières, juridische onzekerheid, verlies aan beteelbare oppervlakte, opbrengstderiving op korte termijn door schaduwwerking en een gebrek aan wetenschappelijk onderbouwde kennis zijn de voornaamste oorzaken voor die drempelvrees. Dit zijn stuk voor stuk terechte bezorgdheden, maar toch is het potentieel van dit 'nieuwe' teeltsysteem groot.

Voordelen

Buitenlands onderzoek toonde al heel wat voordelen aan van agroforestry. Water, licht en nutriënten zouden efficiënter benut worden dan in een teeltsysteem zonder bomen. Dankzij bladval en beworteling stijgt het organischekoolstofgehalte in de bodem. Wind- en erosie verminderen en de biodiversiteit neemt toe. Ook werd aangetoond dat de economische rentabiliteit positief kan evolueren dankzij een hogere totale biomassaproductie dan wanneer beide systemen, bomen en landbouwgewas, gescheiden voorkomen. Maar helemaal voor de hand ligt het toch niet. In het lopende project 'Agroforestry in Vlaanderen' wordt onderzocht of agroforestry ook in Vlaanderen een economisch haalbaar antwoord kan bieden op de toenemende vraag naar agro-ecologische productie-methoden. Wil je op de hoogte blijven van

de projectactiviteiten en -resultaten, bezoek dan geregeld de website www.agroforestryvlaanderen.be of abonneer je op de nieuwsbrief.

In dit dossier gaan we dieper in op de mogelijkheden van notenteelt, de aanleg van agroforestry in kippenuitlopen en het beheer van hoogstamfruitbomen in een agroforestry-aanplant. Dit zijn 3 heel concrete toepassingen waar in Vlaanderen duidelijk interesse voor is. ■

Het project Agroforestry Vlaanderen wordt gefinancierd door het Agentschap Innoveren&Ondernemen van de Vlaamse overheid. De partners zijn ILVO, UGent, Inagro, Bodemkundige Dienst van België en Agrobeheercentrum Eco².

AGROFORESTRY
VLAANDEREN

© ANNE OOSTERBAAN

NOTELAARS IN COMBINATIE MET LANDBOUWGEWASSEN

Sinds de start van de boslandbouwsubsidie in 2011 is er een groeiende interesse voor het aanplanten van agroforestry met notenbomen. – Pieter Verdonckt, Inagro; Sander Van Daele, BOS+; Bert Reubens & Victoria Nelissen, ILVO & Joost-Pim Balis, ABC Eco²

Op dit moment is de notenteelt in Vlaanderen vrijwel onbestaand en worden nagenoeg alle noten geïmporteerd. Binnen Europa zijn Italië en Frankrijk koplopers, maar ook zij importeren nog veel. Belangrijke producenten op wereldschaal zijn China en de VS, met een productie van elk ruim 300.000 ton per jaar. De ontwikkeling van lokale en duurzaam geproduceerde noten in Vlaanderen biedt dus zeker perspectieven.

Sinds de start van de boslandbouwsubsidie in 2011 werden heel wat agroforestry-aanplanten met notenbomen gerealiseerd. Het gaat dan in de meeste gevallen om grasland of akkerbouwteelten in combinatie met walnoten, al zijn er ook al voorbeelden met hazelnoten en kastanjes. In het buitenland teelt men walnoten vaak op een vergelijkbare manier. In Italië

bijvoorbeeld combineert men dit vaak met hazelnoten, olijven of citrusvruchten. In China komt de combinatie met katoen, gras en groente vaak voor.

Rassen- en teeltkeuze

Bij het aanplanten van notelaars voor notenproductie kiest men in Vlaanderen

.....
De financiële opbrengst is heel wat hoger in vergelijking met gras zonder bomen.
.....

meestal voor de gewone walnoot (*Juglans regia*). Veredelde productierassen geven al na enkele jaren vruchten, terwijl dit bij

zaailingen langer duurt. Bekende cultivars zijn Broadview en Buccaneer. Broadview heeft als voordeel dat die volledig zelfbestuivend is en weinig vatbaar voor ziekten. De noot is bovendien redelijk groot, heeft een goede smaak en is makkelijk te openen. De boom zelf is – voor een walnotenboom – vrij klein. De kroon heeft een doorsnede van 8 tot 10 m. Het ras is daardoor geschikt voor een beperkte ruimte. Ook Buccaneer is zelfbestuivend. Bovendien is dit een zeer goede bestuiver voor andere walnoten. Ook deze cultivar is weinig vatbaar voor ziekten, en de noot is goed van smaak en gemakkelijk te openen.

Bij het combineren van notenbomen met een landbouwgewas moeten de inkomsten de eerste jaren voornamelijk van het tussengewas komen, aangezien de bomen nog geen noten dragen. Nadien

nemen de inkomsten van de noten toe. De opbrengst van het tussengewas neemt af doordat de bomen meer schaduw geven. De walnoot is een zeer geschikte boom om in een dergelijke mengteelt toe te passen. De kroon laat namelijk redelijk veel licht door. Hij komt laat in blad (half mei) en verliest dit blad vroeg (vanaf half september), wat de lichtconcurrentie met het landbouwgewas beperkt. Zeker bij teelten zoals wintergranen valt het groeiseizoen dan maximaal buiten de periode dat de bomen in blad staan. De bladeren van walnoten hebben ook een goede strooiselkwaliteit, met een gun-

beïnvloeden. Bovendien is het weer in de zomer bepalend voor de vruchtkwaliteit. Bij een tegenvallende notenoogst kan het tussengewas echter helpen als risicospreiding.

Wat de plantdichtheid betreft, blijkt uit een Nederlandse studie dat voor grasland over een periode van 40 jaar een aanplant van 25 walnotenbomen per ha (plantafstand 20 m) economisch interessanter is dan 100 bomen per ha (plantafstand 10 m). Dit zal een volledige bedekking geven na circa 40 jaar. Niet enkel zijn de grasopbrengsten lager bij een hogere plantdichtheid, maar ook de investerings-

rapen, bij elkaar harken en opscheppen of door gebruik te maken van een zogenaamde 'bag-a-nut'. Dit is een handgeduwd toestel, dat een rol heeft met lange kunststoffen haren waarmee de noten worden opgenomen, waarna ze in een bak vallen. Deze methode werkt het snelst, op voorwaarde dat de vegetatie kort is en het terrein vlak. Bovendien mag er weinig blad liggen. Een korte vegetatie onder de bomen vergemakkelijkt het oogsten. De noten kunnen goed drogen en er wordt zo weinig mogelijk gras mee geoogst. Voor grote oppervlakten in gebieden met veel notenteelt, zoals in Californië, worden de bomen machinaal geschud. Daarna worden de noten bij elkaar geharkt of geblazen en vervolgens machinaal opgeraapt of -gezogen. Na de oogst worden de noten geschoond, gedroogd en gesorteerd. Ze kunnen direct verkocht worden, maar ook verwerkt tot andere producten, zoals notenmeel of -olie.

Notelaars zijn eveneens bijzonder goed geschikt voor de productie van kwaliteits-hout. Meestal wordt dan gekozen voor de aanplant van zwarte walnoot (*Juglans nigra*). De omlooptijd (40-60 jaar) is hier echter veel langer, en de bomen vragen in dat geval ook veel zorg qua snoei en het vermijden van schade bij veldwerkzaamheden. ■

Deze aanplant van jonge walnoten is enkele jaren oud. Er werd gekozen voor een combinatie met gras-klaver.

stige invloed op de bodemvruchtbaarheid tot gevolg. Toch is het opletten geblazen, want niet alle gewassen zouden even goed gedijen in de buurt van walnotenbomen. Deze bevatten de allelopathische component juglon, een groeiremmende stof die mogelijk een nadelig effect heeft op sommige gewassen, waaronder aardappelen. Andere gewassen, zoals maïs en bieten, zouden geen nadelige effecten ondervinden.

Opbrengst

De notenopbrengst is afhankelijk van het ras, de leeftijd van de boom, de plantafstand en het jaar. Wanneer de kronen ongeveer gesloten zijn, is een opbrengst van 3-5 ton per ha mogelijk. Er zijn echter goede en slechte notenjaren, vermits ongunstige weersomstandigheden tijdens de bloei de vruchtzetting nadelig kunnen

kosten voor de bomen en de snoeikosten nemen toe met een hogere plantdichtheid. Bovendien is de efficiëntie waarmee het gras gemaaid kan worden lager en is er meer risico op beschadiging aan de bomen, terwijl bij beweiden de investering voor boombescherming oploopt. Zowel bij 25 als bij 100 bomen per ha ligt de financiële opbrengst heel wat hoger in vergelijking met gras zonder bomen. Bij de berekening werden de kosten voor aanleg, boombescherming, bemesting, afrastering, oogst van de noten, oogst van het hout, en de snoei in rekening gebracht, terwijl bij de inkomsten rekening werd gehouden met de opbrengst van het gras, de walnoten en het hout. De meeste walnoten zijn rijp in de tweede helft van oktober, al is dit ook afhankelijk van ras tot ras. De oogst kan op verschillende manieren verlopen: met de hand

Excursie notenteelt

Op 12 en 13 mei organiseert de projectgroep Agoforestry Vlaanderen een tweedaagse excursie voor landbouwers met interesse in notenteelt. We bezoeken verschillende landbouwbedrijven en laten experts aan het woord. Omdat de ervaring in Vlaanderen nog beperkt is, kijken we even over de grens, naar onze noorderburen. In Nederland zijn er al meerdere bedrijven die de productie van noten als een aparte bedrijfstak hebben ontwikkeld. Tijdens deze excursie kom je heel wat te weten over soortenkeuze, snoei, onderhoud, oogst en verwerkingsmogelijkheden van de noten en economische aspecten. Interesse? Neem dan contact op met Pieter Verdonck via tel. 051 27 33 82 of via info@agoforestryvlaanderen.be.

AGROFORESTRY IN KIPPENUITLOPEN

In Vlaanderen en Nederland deed men de afgelopen jaren in verschillende projecten ervaring op met houtige beplantingen in kippenuitlopen. Voor biobedrijven en gangbare bedrijven die over een vrije uitloop beschikken, kunnen bomen op het veld een meerwaarde opleveren. – Pieter Verdonckt, Inagro; Sander Van Daele, BOS+; Bert Reubens & Victoria Nelissen, ILVO & Joost-Pim Balis, ABC Eco²

Biologisch pluimveehouder Daniël van Kesteren startte in 2015 met agroforestry. De grootmoeder van Daniël richtte zo'n 80 jaar geleden het familiebedrijf Avibel op. Dat was toen een fokkerij voor het kweken van allerlei kippenrassen. Ondertussen is het bedrijf geëvolueerd naar een biologisch opfokbedrijf voor legkippen en produceert en verkoopt het biologische eieren. Er zit groei in de markt. Momenteel heeft van Kesteren

8 opfokstallen, maar binnenkort komen er nog 3 stallen bij.

Meerwaarde van beplanting?

"In mijn bedrijfsvoering staat de duurzame productie van een kwaliteitsvol product met respect voor de kip voorop", vertelt van Kesteren. "Dit betekent concreet dat er veel aandacht gaat naar dierenwelzijn. Een voldoende grote uitloop die aantrekkelijk is voor de kippen speelt hierin een belangrijke rol. Tot voor

kort had ik nagenoeg geen beplanting in de uitloop. Die was beperkt tot een haag rondom het perceel en enkele bomen op een overhoek van het perceel. Toen al viel het op dat de kippen altijd in de buurt van die beplanting zaten."

Van Kesteren licht toe dat kippen van nature bosdieren zijn en grote open vlakten mijden. Daarom wilde hij ook in de rest van de uitloop meer beplanting voorzien onder de vorm van bomen en struiken. "Op die manier voelen de kippen

zich veiliger en benutten ze beter de volledige oppervlakte van het perceel. Dat heeft heel wat voordelen: hoe beter de kip zich voelt, hoe sterker ze zal zijn en hoe beter ze haar resistentie tegen ziektes kan opbouwen. De inrichting van de uitloop bevordert het natuurlijk gedrag (bijvoorbeeld scharrelen en stofbaden) en zorgt ervoor dat de kippen minder last hebben van stress, en dus minder verenpikken. Het helpt ook om puntvervuiling rondom de stal te verminderen, vermits de kippen verder van de stal gaan en de mest bijgevolg meer verspreid op het perceel terecht komt. Door het aanplanten van bomenrijen zijn de kippen bovendien beter beschermd tegen aanvallen van roofvogels zoals buizerds. De beplanting zorgt er verder voor dat er voor de kippen steeds iets te ontdekken valt (bijvoorbeeld bessen, zaden of insecten) en de uitloop daardoor aantrekkelijk wordt. Ten slotte zorgen de aanplantingen ook voor een betere integratie van de pluimveestal in het landschap en voor een positieve uitstraling van het bedrijf en de hele sector. Ik geloof heel sterk in deze manier van werken en wil ze graag ook demonstreren aan collega-pluimveehouders. Ik sprak hierover al verschillende collega's aan en zie bij hen ook een groeiende interesse."

Aan de slag

Van Kesteren wilde op 2 van zijn bedrijven, in Aalter en Gierle, starten met de

inrichting van de uitloop. Maar hij wist niet hoe dit concreet aan te pakken. Daarom nam hij in 2014 deel aan een excursie naar Frankrijk, waar hij verschillende pluimveehouders bezocht die werkten volgens het *label rouge*. "Daar leerde ik dat je best een combinatie maakt van hagen en dichte struiken om de wind te breken en meer opgaande bomen en struiken om voldoende beschutting te voorzien." Kort na zijn bezoek maakte Daniël kennis met de subsidie voor boslandbouwsystemen in Vlaanderen. Hij zag mogelijkheden om hiervan gebruik te maken voor de inrichting van de uitlopen. Hij contacteerde de mensen van het project Agroforestry in Vlaanderen, en zij hielpen hem bij het uittekenen van een concreet aanplantingsplan, de soortenkeuze van bomen en struiken, het maken van een kostenraming en de aanmelding via het e-loket.

Jong geleerd is oud gedaan

Op het bedrijf in Aalter worden legkippen opgekweekt. "Het blijkt dat wanneer

.....
Dankzij de beplanting voelen de kippen zich veiliger en benutten ze beter de volledige oppervlakte.

kippen op jonge leeftijd aangeleerd wordt om naar buiten te gaan, ze dit ook op latere leeftijd vlotter zullen doen. Ik vond het dus extra belangrijk om rond deze stal te starten met de inrichting. Zo zullen de kippen reeds gewoon zijn aan de buitenloop wanneer ze op het legbedrijf aankomen. In de stal is er plaats voor 13.800 legkippen en deze hebben een uitloop beschikbaar van ongeveer 1,4 ha." Bij de soortenkeuze gaf van Kesteren de voorkeur aan soorten die weinig beheer vragen en snel groeien, zodat er snel een goede beschutting is. Daarom werden geen fruitbomen aangeplant, want die vragen veel snoei en groeien nogal traag. Hij koos ervoor om dicht bij de stal parallelle haagjes (haagbeuk) aan te planten met een lengte van 10 m. Deze geven beschutting tegen de wind wanneer de kippen net buiten komen. In het verlengde van de haagjes werden dan telkens bomen in rijen aangeplant met daartussen struiken. Deze combinatie moet ervoor zorgen dat er een aangenaam klimaat is vlak bij de stal, maar dat de kippen verder in de uitloop moeten gaan voor beschutting. Hierdoor komen de kippen makkelijker buiten en worden ze daarna verder weggelekt van de stal.

Waarom nu agroforestry?

"Deskundige begeleiding vanuit het project Agroforestry in Vlaanderen was de trigger om te starten", aldus Daniël van Kesteren. "Agroforestry is gewoon zeer geschikt om mijn uitloop voor kippen in te richten. De aanplant biedt beschutting, maar de densiteit van de bomen blijft voldoende laag waardoor de structuur van de uitloop open blijft en het overzicht bewaard wordt. Ook speelde het feit dat de aanplantingskosten (plantgoed, de aanplant zelf en de boombescherming) tot 80% gesubsidieerd worden door de overheid zeker ook een rol. Ten slotte biedt agroforestry ook het grote voordeel dat er geen kapmachtiging nodig is als we de bomen ooit zonder willen rooien. Na 10 jaar kunnen we de bomen desgewenst weer verwijderen. Ze zijn natuurlijk aangeplant met de bedoeling langer te blijven staan, maar het biedt me de vrijheid om terug te keren naar de oorspronkelijke staat van het perceel of om in te spelen op veranderingen in mijn bedrijfsaanpak." ■

De aanplanting op het bedrijf in Aalter. Dicht bij de stal kwamen hagen, verderop werden rijen lijsterbes (rood), wintereik (blauw) en winterlinde (groen) geplant.

FRUITBOMEN IN EEN AGROFORESTRYSYSTEEM

Behalve kwaliteitshoutproductie, verplichte vergroeningsmaatregelen en landschappelijke inkleding is vaak ook de productie van vruchten een motivatie om te starten met agroforestry. Hoog tijd dus om wat aandacht te besteden aan de aanplant en het beheer van dit type bomen. – *Sander Van Daele, BOS+; Pieter Verdonckt, Inagro; Bert Reubens & Victoria Nelissen, ILVO & Joost-Pim Balis, ABC Eco?*

Zoals veel bomen gedijen fruitbomen het best op een goed ontwaterde, diepe, zandleembodem. Bodems met hoge (winter)waterstanden (hoger dan 70 cm onder het maaiveld), worden best vermeden. Wil je toch fruitbomen planten op dergelijke bodems, doe dat dan op heuveltjes, zodat de bomen voldoende wortels boven de grondwater-tafel kunnen vormen. Peren verdragen het best hoge grondwaterstanden. Zandbodems worden het best aangerijkt met compost en/of stalmest om een beter vochthoudend vermogen te krijgen. Natte kleibodems worden best luchtiger gemaakt door toevoeging van zand en compost.

Aanplanten

Zoals bij alle bomen is de beste aanplantingsperiode de tweede helft van november, eerste helft van december. Hoogstamfruitbomen moeten voorzien worden van een steunstaak en eventueel gepaste bescherming krijgen tegen vee of wild. De soorten- en rassenkeuze kan gebeuren op basis van persoonlijke voorkeur voor type vruchten, spreiding van de oogst, mogelijkheid van bewaren (sommige appelrassen bewaren tot het late voorjaar), ziekteresistentie en bestuiving. Heel wat appel- en perenrassen kunnen zichzelf niet bestuiven en hebben dus een bestuiver nodig. In bestuivingstabellen kan je uitzoeken welke rassen voor elk specifiek ras geschikt zijn. In agroforestrysystemen worden bomen meestal in rijen geplant. De plantafstanden voor fruitbomen variëren. Kersen plant je minstens op 10 tot 12 m van elkaar, appels op 8 tot 10 m en peren, pruimen, perziken, abrikozen, mispels en

amandelen plant je best op 6 tot 8 m van elkaar. Zoals altijd is plantsoen van goede kwaliteit belangrijk. Een goede hoogstamfruitboom heeft minstens 3, maar liever 4 of 5 eenjarige gesteltakken (eventueel ook een harttak) die minstens 40 cm lang zijn. De stam vertoont geen wonden en de

.....
Bij hoogstam krijgt het vormen van een goede kroon eerst voorrang op de vruchtproductie.
.....

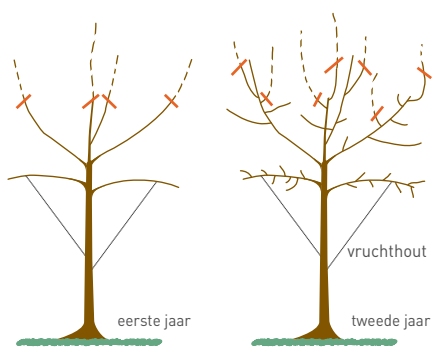
wortels moeten voldoende groot en fijn vertakt zijn. Om een goede scheutgroei te verkrijgen, is het ook aan te raden om – zeker bij jonge bomen – in het voorjaar één kruiwagen stalmest op de bodem aan te brengen en ook jaarlijks te bekalken (zeker bij steenfruit).

Snoeien doet groeien

Als je kiest voor geënte hoogstamfruitbomen, dan wil je later letterlijk de vruchten plukken van je werk. Als je die bedoeling niet hebt, dan kies je beter voor 'wilde' zaailingen van fruitbomen of bosbomen. Die zijn veel goedkoper en vereisen minder beheer dan gecultiveerde fruitbomen. Elke hoogstamfruitboom

Snoeien leer je best in de praktijk. Op de projectwebsite van Agroforestry Vlaanderen vind je een overzicht van initiatieven in Vlaanderen.

Figuur 1 De aanplantsnoei bestaat uit het inkorten van de gesteltakken net boven een knop die naar buiten is gericht. Bij een sterke groei (scheuten van 80 cm) snoei je maar weinig weg (een derde van de scheut), bij een zwakke groei snoei je twee derde weg. Neem in de zomer overbodige scheuten weg. Herhaal de beide snoeibeurten enkele jaren tot de kruin gevormd is. - Bron: IKL Limburg

vereist namelijk jaarlijks heel wat snoeiwerk, zeker de eerste jaren. Als je niet snoeit zal je nooit kwaliteitsvolle vruchten produceren en zal de boom ook niet lang leven. Dit snoeiwerk is grotendeels op te delen in wintersnoei (scheutvorming stimuleren in functie van de kroonvorm) en zomersnoei (ongewenste takken wegnemen). Bij hoogstamfruitbomen krijgt het vormen van een goede kroon tijdens de eerste jaren voorrang op de vruchtproductie. Afhankelijk van de groeisnelheid en de soort duurt dit 6 tot 12 jaar.

Al vlak na de aanplanting pas je de 'aanplantsnoei' toe. Bij steenfruit (kersen, abrikozen, pruimen, perziken) gebeurt dit best in november, dus tijdens de aanplant. Bij pitfruit (appels en peren) gebeurt dit best eind maart, begin april. Je kort de gesteltakken in tot net boven een knop die naar buiten is gericht. De doelstelling hiervan is de groei te concentreren in enkele (bij voorkeur 4, eventueel aangevuld met een harttak) sterke scheuten die later stevige gesteltakken kunnen vormen. Vooral bij peren is er vaak ook een harttak aanwezig: peren vormen van nature een piramidale kroon. In de zomer (augustus-september) neem je ongewenste takken weg (zoals bij begeleidingssnoei van bosbomen voor kwaliteitshoutproductie). Doordat de boom dan nog actief aan fotosynthese doet, heeft hij dan de mogelijkheid om de snoeiwonden snel af te grendelen. Twijgen die niet van belang zijn voor de vorming van de gesteltakken, concurrenten

van de eindscheuten, stamscheuten, waterloten, beschadigde of zieke takken moet je dan wegsnoeien om het volgende groeiseizoen de groei meer te kunnen concentreren in de gesteltakken. De zomer is ook het moment om eventueel de groeirichting van de gesteltakken aan te passen. Je kan te steil groeiende scheuten uitbuigen tot ze in een hoek van 45° staan en tijdelijk vastmaken met een binddraad. Te vlak groeiende scheuten bind je tijdelijk op. In de tweede winter pas je op de nieuw gevormde scheuten opnieuw het principe van de aanplantsnoei toe. In de zomer daarop doe je opnieuw de onderhoudssnoei en neem je ongewenste takken weg. Je blijft dit 3 à 4 winters en zomers herhalen tot je de gewenste evenwichtig verdeelde kroonvorm en -grootte hebt bekomen. Vanaf jaar 4 of 5 is de doelstelling het creëren van een open kroon waarin veel licht kan voor een goede vruchtvorming. Eens de

bomen in volle productie komen, wil je die open kroon in stand houden en nog verder uitbreiden. Op hogere leeftijd moeten er dan opnieuw andere snoeitechnieken worden toegepast, maar dat ook hier beschrijven zou ons te ver leiden.

Volg een snoeicursus

Snoeien leer je best aan in de praktijk. Verschillende organisaties (Regionale Landschappen, Inverde, de Nationale Boomgaardenstichting) organiseren geregeld cursussen snoei van hoogstamfruitbomen. Op de website www.agroforestryvlaanderen.be vind je onder de rubriek 'Publicaties' bij de nieuwsberichten een overzicht van de snoeicursussen die georganiseerd worden in Vlaanderen. ■

Ook op www.boerenbond.be vind je in het onderwerp 'Agroforestry, iets voor jouw bedrijf?' meer informatie over boslandbouw.

HEB JE INTERESSE, START DAN TIJDIG MET JE AANPLANTPLAN!

Voor de aanvraag van de subsidie voor agroforestry moet een concreet plan opgemaakt worden met onder andere de boomsoorten en aantallen die je wenst te planten en een gedetailleerde kostenraming. Je start daar best tijdig mee. Ook als je geen gebruik maakt van de subsidie, is het voor een geslaagd project belangrijk om een goed overwogen plan van aanpak uit te werken alvorens met het planten te beginnen.

Omdat de regelgeving en randvoorwaarden voor de subsidie vaak voor verwarring zorgen, en de praktijkervaringen in Vlaanderen beperkt zijn, bieden de partners van het project Agroforestry in Vlaanderen individuele bedrijfsbegeleiding op maat aan. Wens je gebruik te maken van die gratis dienstverlening? Contacteer dan Pieter Verdonck via info@agroforestryvlaanderen.be of telefonisch via 051 27 33 82.

Veel praktische info vind je ook op het kennisloket van de projectwebsite www.agroforestryvlaanderen.be